

Pro milovníky historie

KAPLE SV. KŘÍŽE

na hřbitově v Nových Dvorech

Kaple sv. Kříže byla dostavěna a dne 15.8.1831 vysvěcena farářem Františkem Kruchem, avšak se stavbou hrobky rodiny Chotků bylo započato již dříve, a to na jaře 1829. Hrobku nechal postavit hrabě Jindřich Chotek na přání svého dědečka hraběte Jana Rudolfa Chotka s tím, že do hrobky se budou pohřbívat členové rodiny Chotků. Plány zhotovil architekt ing. Jan Filip Jöndl, pražský stavební rada, dřívější stavitel zámku Kačina. Hrobka byla dne 19.5.1829 vysvěcena rovněž farářem Františkem Kruchem. Oltář v kapli posvětil až dne 9.8.1835 hrabě Ferdinand Maria Chotek, arcibiskup olomoucký, který daroval do kaple čtyři litinové černé svícny, které se dochovaly dodnes.

Po dostavbě byly do hrobky přemístěny z klenutého hrobu na místním hřbitově ostatky Marie Sidonie, hraběnky Clary-Aldringen, manželky Jana Rudolfa - †16.2.1824 Vídeň (76 let) a hraběte Jana Nepomuka Rudolfa, zakladatele zámku Kačina, †26.8.1824 Vídeň (76 let).

V květnu r.1836 byly do hrobky přemístěny ostatky Marie Isabely hraběnky von Rottenhan, manželky Jana Nepomuka - †14.12.1817 Praha (43 let) a hraběte Jana Nepomuka Josefa, syna Jana Rudolfa - †8.4.1824 Vídeň (51 let).

Další členové rodiny byli pohřbíváni již přímo do hrobky:

hrabě Ferdinand, syn Karla – †7.6.1830 Nové Dvory 1(4 roky)

hrabě Karel, rytmistr, syn Josefa – †21.1.1832 Vysočany u Chomutova (27 let)

hrabě Ferdinand, syn Jindřicha – †28.4.1836 (5 měsíců)

hrabě Ferdinand Maria, arcibiskup olomoucký, syn Jana Rudolfa – †5.9.1836 v Praha (55 let)
mrtvě narozené děvče, dcera Jindřicha – †18.4.1837

komtesa Isabela, dcera Jindřicha – †13.2.1841 Veltrusy (9 měsíců)

hrabě Emanuel, syn Karla – †15.1.1843 Nové Dvory 1 (19 let)

komtesa Isabela, dcera Jindřicha – †14.9.1857 Veltrusy (15 let)

Karolína Aloisie, hraběnka von Eltz, manželka Jindřicha – †23.8.1862 Praha (52 let)

hrabě Jindřich, syn Jana Nepomuka – †24.12.1864 Praha (62 let)

hraběnka Terezie, dcera Jana Rudolfa – †20.12.1872 Praha (87 let)

hrabě Jan Rudolf, syn Rudolfa Karla, student práv – †25.11.1884 Praha (19 let)

Marie Terezie, hraběnka von Auersperg, manželka Rudolfa Karla – †1.2.1888 Praha (51 let)

hrabě Rudolf Karel, syn Jindřicha – †1.10.1894 Gáad (62 let)

hrabě Emerich, syn Jindřicha – †12.4.1911 Volšovy u Sušice (78 let)

Josefina, hrab.Sweerts-Sporck, manželka Ferdinanda – †14.3.1924 zámek Kačina (76 let)

hrabě Arnošt, syn Jindřicha, generál v.v. – †24.1.1927 Veltrusy (83 let)

Malé děti (hrabě Ferdinand † r.1836, mrtvě narozené děvče †1837, Isabela † r.1841 a komtesa Isabela † r.1857) jsou pohřbeny společně v jednom výklenku.

Celkem je zde pohřbeno 21 členů rodiny Chotků.

Z důvodu připravované opravy kaple sv. Kříže byl dne 3.5.2017 firmou GEO-CZ, s.r.o. proveden vizuální průzkum nepřístupného podzemí této kaple (hrobky), a to pomocí videominisondy zavedené větracím okénkem.

Tento průzkum ukázal, že je hrobka tvořena centrální chodbou o šířce 2,1 m a délce 5,5 m. Chodba je klenutá. Na jedné straně je větrací otvor (kterým byla právě zavedena sonda do hrobky a na protější straně je vstup do hrobky, ukončený venkovním schodištěm.

Schodiště je zakryto dvěma kamennými deskami. Deska hned u kaple o rozměrech 65x135 cm má větrací okénko. Druhá deska je větší (110x135cm) Dnes jsou desky nelogicky zasypané hlínou a zarostlé trávou.

V hrobce po stranách chodby jsou výklenky pro rakve, a to ve dvou řadách nad sebou vždy po pěti. Celkem je zde 20 hrobních výklenků, z nichž dva jsou prázdné. Podzemní prostor zasahuje pod celý interiér vlastní kaple. Stěny i klenba jsou pokryty bílou omítkou, podlahu tvoří velké, pravděpodobně kamenné dlaždice.

Při průzkumu nebylo zjištěno žádné narušení stěn a stav hrobky byl vyhodnocen jako bezproblémový a zachovalý.

V roce 1926 byla hrobka vykradena. V tehdejší periodiku „Hlas demokracie“, ročník VI. číslo 19 vydaného v sobotu 8. května 1926 vyšel tento krátký článek: „**Vykradli zámeckou hrobku.** Koncem minulého měsíce nalezena byla zámecká hrobka v Nových Dvorech vyloupěna. Jakýsi zpuštěl protáhl se vzdušným, rakve umístěné v kobkách zdi vytáhl, pozůstatky mrtvol rozházel po zemi, šaty, pokud na mrtvolách byly, roztrhal a hledal šperky. Hnusného tohoto skutku dopustil se na 10 mrtvolách, zejména na balzamovaných pozůstatcích zakladatele Jana Chotka a Emericha Chotka. Zdá se, že ohavného tohoto činu dopustil se nějaký potulný artista, jakým svého času byl na př. Krása. Podobné vloupání dle zpráv denních listů udála se též u Bratislavi a Ústěku (na Litoměřicku). Krást, vraždit, loupit – to jsou smutná hesla dnešní doby.“ Pachatele tohoto vloupání vypátral strážmistr Jaroslav Oppelt z četnické stanice v Nových Dvorech, jak píše ve své knize „Století četnické kriminalistiky“ Michal Dlouhý. Více podrobností o tomto vloupání se bohužel nepodařilo zjistit.

Otázkou zůstává, jakým vzdušným se lupič protáhl. Stávající viditelné větrací okénko má rozměry 50x40 cm (může být částečně zasypané) a mimo venkovní mříž je ještě jedna mříž dále uvnitř (značně zkorodovaná). A pokud byly kobky v té době již zarděné, tak i částečné vybourání deseti vyzdívek bez patřičného nářadí by byl úctyhodný výkon. To však bohužel zůstane asi stále záhadou. Škoda, že se nenávratně ztratila Pamětní kniha Nových Dvorů z tohoto období. Ale je možné, že tuto událost zaznamenal tehdejší novodvorský farář P. Robert Musil ve farní kronice (která možná existuje).